

LATVIEŠU FONDA APKĀRTRAKSTS

2003. g. aprīlī

Numurs 68

Quo vadis, pasaule, quo vadis, Latviešu fonds?

Brīdī, kad sēžos pie datora, lai rakstītu šīs rindiņas, mums visiem priekšā stāv lielas izmaiņas. Ir izcēlies kaļš Irakā, ilggadējie sabiedrotie ķīvējas savā starpā un ASV un citur ekonomijas cieš. Bet Latvija sper iespaidīgus soļus kā diplomātijā, pateicoties gal-venokārt mūsu prezidentei, tā valdības iekšējā reformā, kaut gan ne bez dažām, tomēr ievērojamām klūmēm. Un kā ar Latviešu fondu?

Kā ievērojams notikums jāmin Sv. Pētersburgas NNN ietvaros paziņotais Florīdas iemītnieces, nelaiķes Adelaides Andersones testamentārais novēlējums Latviešu fondam. Pateicoties testamenta izpildītājam, florīdietim Andrim Ritumam, Latviešu fonds īsi pirms ziemsvētkiem saņēma \$33,910.95 novēlējumu, paredzētu tekošo projektu atbalstam, kas jau tagad pa daļām tiek izmaksāts 2002. gada projektiem. Sirsnīgs paldies Adelaidai Andersonei, kas pat no aizsaules vēl ļoti nozīmīgā veidā atbalstījusi latviešu kultūru un izglītību! Šodienas visnotaļ nelabvēlīgajā vispāriņgajā ieguldījumu situācijā šādam novēlējumam ir milzīga nozīme, un LF padome aicina jebkuru tautieti apsvērt iespēju jau tagad savā testamentā paredzēt kādu novēlējumu LF.

Latviešu fonda darbība jāskata no diviem viedokļiem: statūtos paredzēto mērķu izpildi, t.i. projektu atbalstu no ieguldījumu augļiem, un padomes darbību programmas īstenošanā.

Apskatot vispirms padomes darbību, jāsecina, ka galvenā iezīme ir padomei uzdoto darbu liels pieaugums, ko izsauc dažādi, savstarpēji neatkarīgi iemesli. Milzīgais projektu pieteikumu skaits no Latvijas turpinās, padarot jauno projektu lietveža darbu par visintensīvāko un neapskaužamāko, tomēr visintere- santāko LF padomē. Jaunās technoloģijas un lielā interese Latvijā diktē, ka LF tagad ir jāuztur sava mājas lapa, kas uzziekt atkal vienu jaunu specifisku zināšanu un darbu slodzi padomei. Bez tam, veselu jaunu darbības sfēru paver Latviešu fonda Latvijas nodaļas dibināšana. Kaut LFLN attīstība rit ļoti lēnā tempā uz priekšu kā paredzēts, lai nepārstei- dzoties ar šo iesaistīšanos nezaudētu LF būtisko darbības raksturu un principus, tomēr rodas vesela rinda jaunu uzdevumu. Tie ieskaita saistības ar Latvijas valsts iestādēm, kā piemēram ar Finansu ministriju un ar citām Latvijas organi- zācijām, atsevišķu paralēlu LFLN valde, kurā vismaz pagaidām kalpo tie paši LF padomes locekļi, un lielo dalībnieku piesaistīšanas darbu, kam šovasar jāsākas nopietnā līmenī. Tajā pašā laikā, kamēr padome cenšas pārvarēt šo papildus slodzi, jāveic visi ierastie darbi, kā piemēram divu apkārtrakstu izdošana, jaunu projektu pieņemšana, veco pro- jektu izsekošana, biedrīža darbs, čeku un citu ar kontiem saistītu darbu nokārtošana, publicitātes un protokolu rakstīšana, kārtējā korespondence, ieguldīju- mu apsaimniekošana utt.

LF padomei ir vajadzīgi spējīgi kandidāti. Es aicinu tādus cilvēkus

nekautrēties un pieteikties pašiem! Jau šoruden LF ilggadējam ieguldījumu lietvedim Uģim Sprūdžam termiņš beidzas, un nākamajos pāris gados cits pēc cita aizies vairāki padomes locekļi. LF īpaši aicina pieteikties darbiniekus, kam ir trīs svarīgas vispārējas īpašības: 1) laba latviešu runas un rakstu valoda, 2) zināšanas par Latviju un tās sabiedrību dzīļā līmenī, kas rodas no ilgstošas vai atkārtotas uzturēšanās Latvijā, ko pieprasā arī darbība LFLN, 3) vecums, kas atbilst rietumu latviešu sabiedrības vidējai vai jaunākai paaudzei. LF arī meklē ar specifiskām zināšanam, 1) finansēs un ieguldījumu stratēģijā, 2) datoru technoloģijā un mājas lapu un dalībnieku datu bazes uzturēšanā, 3) grāmatvedībā. Nākamajos 2-3 gados LF padomes locekļos jānodrošina visas sešas augšminētās prasības, un es baidos, ka tas nebūs viegli. Mēs gaidām Jūsu pieteikumus un ieteikumus!

Atgriežoties pie LF galvenās darbības, projektu atbalsta no ieguldījumu augļiem, aicinu lasītājus pievērst uzmanību atsevišķam rakstam šajā izdevumā ar jaunāko ieguldījumu informāciju, kas, pateicoties konservatīvai pieejai, dotajos apstākļos nav tik nospiešoša, kā tā varēja būt. Bet par projektiem un LF patiešām jājautā *quo vadis?* Jau pirms pāris gadiem LF padome un arī paši dalībnieki izvērsa pārrunas par lielo pieteikumu skaita problēmu, kā tos nozīmīgā veidā ierobežot, kā pasniegt balsotājiem vislabāko izvēlei. Kā LF priekšsēde ceturtajā LF padomes darbības gadā un arī ceturtajā amatā padomē, vēlos izteikt savus personīgos secinājumus, kas balstās uz šī procesa ciešu novērošanu pa šiem četriem gadiem.

Pieteikumi no Latvijas turpina ienākt daudzkārt lielākā skaitā, nekā no rietumiem. Šie projekti ir vērtējami uz

Latvijas fona un pēc Latvijas vides un vajadzībām. Tāpat apskatot pašu Latviju fondu no Latvijas viedokļa mēs redzam cik tas patiešām sīka vienība vien ir. Kultūrapītāla fonds šogad sniegs atbalstu par 5,2 miljoniem latu, 1,9 miljoni no tā mērķprogrammām. Vēl bez tam pastāv Kultūras fonds un atsevišķi fondi Rīgai un Ventspilij. Zināmas iestādes, kādas LF arī ir atbalstījis, ir iekļautas valsts budžetā. Tie \$40,000 (ASV) vai apmēram 24,000 Ls, ko LF piedāvā katru gadu no savas peļņas, ir kā piliens jūrā. Neskatoties uz to, šī LF devumam ir liela un paliekoša nozīme starp tiem, kas nav vietējo Latvijas fondu parasto saņēmēju, lielo iestāžu vai Rīgas intelīgences vidū. Tie ir mazie projekti no visām Latvijas malām, vietās kur pašvaldības nevar atļauties kultūras pasākumus īpaši atbalstīt, pat paši savās iestādēs. Katru gadu pētot pieteikumus un to budžetus, es esmu pārliecinājusies, ka mazie projekti visumā daudz lietderīgāk izmanto savus skopos līdzekļus nekā lielie naudas lūdzēji, kuru budžeti ir uzpūsti. Šie mazie projekti iepriecina manu skopo sirdi, kas grib no katra santīma vai centa izspiest maksimālo atdevi un labumu. Ārpus Rīgas tie nes Latviešu fondam daudz lielāku slavu un atpazīstamību presē nekā Rīgā.

Visi šie apsvērumi arī ietekmē LF balsotājus, kas tipiski atbalsta to, ko viņi zina un pazīst (tātad galvenokārt Rīgas pieteikumus vai Rīgas pieteicējus, sk. grafiku). Balsotāji ir sen sapratuši, ka visumā liekot savus atļautos 20 punktus diviem projektiem, katram pa desmit, ir efektīvākais veids, kā veicināt savas izvēles iebalsošanu. Bet, ja jau liek veselus 10 punktus, tos negribas nomest par kādu mazu projektiņu, tad jau labāk atbalstīt kaut ko lielu. Gadu pēc gada balsušanas rezultāts ir dažu viegli paredzamu

projektu uzvara ar pārmērīgi lielu punktu vairākumu. Tas ir kā burvju loks, kas rada balsošanas ciklā projektu "inflāciju" par labu lielākiem projektiem un par sliktu vērtīgiem, bet maziem projektiem. Šo ciklu LF īstienībā nevar atļauties ar saviem ierobežotajiem līdzekļiem.

Mans priekšlikums būtu ierobežot projektu pieteikumus uz \$2000 vai mazāk. Latvijas apstākļos mazajam LF atbilst mazi projekti, un tur no pat nelielām naudas summām var tomēr izspiest vairāk. Padome tad atmestu tikai tos pieteikumus, kas neatbilst statūtiem vai neiekļaujas norādījumos. LF dalībnieki balsotu par visiem pārējiem, kas ar vienlīdzīgām iespējām pretendētu uz piešķiramo naudas summu. Vēl būtu labi, ja balsotāji varētu dot ne vairāk kā, piemēram, piecus vai pat mazāk punktus jebkuram projektam. Šāda sistēma 1) ierobežotu pieteikumu skaitu, jo tie, kas cenšas iegūt lielas summas, atkristu, 2) izspiestu vairāk labuma par paredzēto atbalsta naudu, jo tiktu ierobežota projektiem budžetu inflācija, 3) noņemtu spiedienu balsot par dārgiem projektiem,

lai tie sasknētu ar lielo punktu skaitu, un 4) samazinātu padomes ietekmi un veicinātu LF tradicionālo demokrātisko pieeju, jo balsotāji apsvērtu visus derīgos pieteikumus, kas šodienas apstākļos nenonāk līdz viņiem lielā pieteikumu skaita dēļ. Vai ar šo sistēmu zustu iespēja atsevišķās reizēs atbalstīt kaut ko ļoti lielu un labu? Jā, noteikti, bet zustu arī daudz biežāk sastopamie pārlieku lielie budžeti, kas bieži vienkārši izšķērdīgi un kādreiz pat savīgam labumam tērē LF naudu.

Nākošajā balsošanas kārtā gaidiet jautājumus par šo, bet šoruden, vērtējot projektus, lūdzu aprēķiniet labi, kam paliek nauduņa un kam tā nesīs labumu – vai tautai uz ilgāku laiku, vai īstermiņā kādam individam vai iestādei?

Pēdējos vārdus vēlos veltīt pāragri mūžībā aizgājušās sabiedriskās darbinieces Birutas Rubesas piemiņai, kura bija starp tiem, kas stāvēja pie LF šūpuļa un arī bija LF logo autore. Paldies Birutai! Viegglas smiltis!

Sandra Milevska
LF un LFLN priekšsēde

**Latviešu Fonda pilnsapulce notiek,
2002. g. 2. novembrī pl. 15.00 Sv.
Pēterburgas latviešu centra telpās,
1705 9th St., Sv. Peterburgā, Floridā.**

Pilnsapulcē piedalās padomes locekļi Aija Abene, Aivars Celmiņš, Elisa Freimane, Sandra Milevska, Sandra Robežniece-Inka un Uģis Sprūdžs, kā arī revidents Harolds Bulmanis.

Darba kārtība.

1. Pilnsapulces atklāšana.
2. Balstiesīgo dalībnieku un pilnvarojumu konstatēšana.

3. Sapulces darba sekas pieņemšana.
4. Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana.
5. Pārskats par LF darbības gadu:
 - a. Priekšsēža ziņojums
 - b. Projektu lietvedes ziņojums
 - c. Kasieres ziņojums
 - d. Reklāmas daļas vadītājas ziņojums
 - e. Dalībnieku pārzines ziņojums
 - f. LF revidenta ziņojums.
6. Latviešu fonda amatpersonu vēlēšanas rezultāti.
7. Balsošanas rezultāti par piešķīrumiem un priekšlikumiem.

8. Pārrunas par ziņojumiem. Ziņojumu un balsošanas rezultātu pieņemšana.
9. Nākamā gada piešķirumu summa.
10. Nākamā gada NNN vieta un laiks.
11. Dažādi jautājumi.
12. Pilnsapulces atzinumu pieņemšana.
13. Pilnsapulces slēgšana.

1. Pilnsapulces atklāšana.

Uģis Sprūdžs atklāj pilnsapulci pulksten 15:00 un pastāsta klātesošiem par LF vēsturi un darbību. Padomes locekļi sevi iepazīstina. Protokolē Aija Abene.

2. Balstiesīgo dalībnieku un pilnvarojumu konstatēšana.

Harolds Bulmanis konstatē 13 balsis ieskaitot pilnvaras.

3. Sapulces darba sekas pieņemšana.
Darba sekus pieņem vienbalsīgi.

4. Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana.

K. Zvejnieks ierosina un A. Pelds atbalsta pieņemt protokolu bez maiņām. Protokolu pieņem vienbalsīgi.

5. Pārskats par LF darbības gadu:

a. Priekšsēža ziņojums. Uģis Sprūdžs paziņo, ka LF finansiālais stāvoklis ir stabils, neskatoties uz šī gada svārstībām vērtspapīru tirgos. Zaudējums mūsu portfelim tikai ap 5%. Ir izpildījis kārtējos priekšsēža amatus kā arī projekta lietvedes darbu uz dažiem mēnešiem. Uģis paziņo, ka vairs neturpināšot priekšsēža amatā un pateicas pārējiem valdes locekļiem un revidentam par labo sadarbību. Savu darbu kā finansiālais padomdevējs turpinās arī nakamā darbības gadā.

b. Projektu lietvedības ziņojums. Par veciem projektiem ziņo Elisa Freimane. Viņa arī parāda klātesošiem eksemplārus

no pabeigtiem projektiem. Elisa Freimane sagatavos norādījumus piešķirtajiem projektiem par pareizu informāciju un veidlapu izpildīšanu un izsūtīšanu.

Aivars Celmiņš ziņo par jauno projektu kārtošanu ieskaitot galveno ieteikumu ievietot interneta lapā projekta pieteiku formātu, norādījumus par fonda darbību un paraugu. 2003. gada projektu pieteikšanas formāts, norādījumi iesniedzējiem un iesnieguma paraugu ievietos interneta lapā pēc pilnsapulces.

2002. gadā saņemti 162 projektu pieteikumi, kas sadalīti sekojoši
 56 mazie projekti (līdz \$2000)
 45 vidējie projekti (\$2001 - \$5000)
 48 lielie projekti (\$5001 - \$10000)
 3 nepilnīgi iesniegumi
 9 par vēlu iesniegtie

Katram projektam izgatavots pārskats, kas izsūtīts padomes locekļiem un revidentam. Pārstrādātas iesniegumu veidlapa un iesniegšanas instrukcijas. Izstrādāts paraugiesniegums.

c. Kasieres ziņojums. Uģis Sprūdžs nolasa kasieres ziņojumu. E. Freimane ierosina un A. Pelds atbalsta ziņojumu pieņemt. Pieņemts vienbalsīgi.

d. Priekšsēža vietnieces, reklāmas daļas un LFLN pr-des ziņojums. Sandra Milevska nolasa savu ziņojumu: Ir rakstīti gaŗāki LF sēžu atreferējumi kā arī īsāki ziņojumi galvenajiem rietumu latviešu un arī Latvijas preses izdevumi. LF reklāma sagatavota Čikāgas Dziesmu svētku vadonim. Korespondence, kas ir pienākusi no vairākiem projektu autoriem nokārtota. Ir attīstīta parauga veidlapa jauno Latvijas dalībnieku pieteikumiem, un atvērts Latvijā bankas konts un zīmogs sagādāts. Uzmanība ir pievērsta LF piešķirumu izplatības tendencēm Latvijā

e. Dalībnieku pārzines ziņojums. Uģis Sprūdžs nolasa ziņojumu: Latviešu fondam kopskaitā ir 1144 biedri. Tūkstotnieku un kārtējie maksātāji ir 626. Miruši ir 132 biedru, ar 165 esam zaudējuši sakarus un 297 ir pārstājuši kārtot maksājumus. Jaunu biedru šogad ir 5. Ir 3 jauni tūkstotnieku: Velga Rukuts, Maija Priede un Māra Dole. ASV dzīvo 631 biedrs, Kanadā 175, Austrālijā 37, Latvijā 36, Vācijā 13, Zviedrijā 7 un Venecuēlā 4.

f. Revidenta ziņojums. Harolds Bulmanis nolasa savu ziņojumu: Latviešu Fonda projekta un kapitāla apsaimniekošana notiek patreiz Ziemeļamerikā – visi valdes locekļi atrodas ASV un Kanadā, kaut gan iesniegtie projekti pārsvārā ir no Latvijas. Patreizējā ekonomiskā reālitāte nav izcila un grūti piesaistīt jaunus biedrus. Kopsummā pieteikumi turpina pieaugt un līdzekļi samazinās.

Technoloģija turpina spēlēt lielu lomu, tieši sazināšanās ar e-pastu. Valdes vispārējā ikdienas darbība ir bijusi sekmīga.

Kā šī gada darbība atšķiras no citiem gadiem:

1. Latviešu Fonda Latvijas filiāles reģistrācija, liels solis Latvijas iedzīvotāju iesaistīšanā Latviešu Fonda darbībā.
2. Ārējā revīzija izdarīta, fonds apsaimniekots pareizi. Pacelts jautājums par bezpečņu statusa aizsargāšanu.

Latviešu Fonds turpina teicami attīstīt savu darbību, Latviešu Fonds reģistrēts Latvijā un bankas konts atvērts.

Trūkumi.

1. Datubases uzturēšana – vairāki Fonda biedri ir izteikušies, ka informācija adresēta tikai vienas personas vārdā, bet īstenībā divas

personas ir biedri (piemēram, laulāts pāris).

2. Bezpečņas statusu noturēšana – jautājums no pēdējās revīzijas tālāk risināts.
Lielie jautājumi nākotnei.
1. Nav vispārēja plāna Latvijas filiāles apsaimniekošanai un darbībai.
2. Jaunu biedru un entuziastu iesaistīšana.

6. Latviešu fonda amatpersonu vēlēšanas rezultāti.

Harolds Bulmanis paziņo fonda amatpersonu vēlēšanu rezultātus. Sandra Robežniece-Inka un Sandra Milevska ievēlētas uz trim gadiem un Harolds Bulmanis ievēlēts revidenta amatā uz gadu.

7. Balsošanas rezultāti par piešķīrumiem un priekšlikumiem.

Harolds Bulmanis izsniedz klātesošiem balsošanu rezultātus.

8. Pārrunas par ziņojumiem. Ziņojumu un balsošanas rezultātu pieņemšanu.

Pārrunas par ziņojumiem nav. K. Zvejnieks ierosina un H. Kuplis atbalsta valdes ziņojumu un balsošanas rezultātu pieņemšanu. Pieņemts ar acīm redzamu balss vairākumu.

9. Nākamā gada piešķīrumu summa.

Padome ierosina nākama gada piešķīrumus sadalīt sekojoši: no procentēm piešķirt lielajiem projektiem (\$5001- 8000) 40%, vidējiem (\$2001- 5000) 37.5% un (līdz \$2000) 22.5% mazajiem. U. Sprūdžs ierosina un H. Kuplis atbalsta šo ierosinājumu pieņemt. Pieņemts ar acīm redzamu balss vairākumu.

10. Nākamā gada NNN vieta un laiks.

Ierosina rīkot nākošo NNN Bostonā.
Pilnsapulces dalībnieki atbalsta šo domu.

11. Dažādi jautājumi.

Dažādu jautājumu nav. U. Sprūdžs pateicas Sv. Pēterburgas latviešu sabiedrībai un Norbergu ģimenei par uzņemšanu.

12. Pilnsapulces atzinumu pieņemšana.
Pilnsapulcei sevišķu atzinumu nav.

13. Pilnsapulces slēgšana.

A. Celmiņš ierosina un E. Freimane atbalsta pilnsapulci slēgt. Pilnsapulci slēdz pl. 16.45.

Latviesu Fonds
Latvian Foundation

Vēlos sapemt literātūru, kas pilnīgak apraksta Latviešu Fonda darbu un stāvokli.

Vēlos sapemt Latvian Foundation, Inc. statūtus.

Vēlos sarunāties personīgi vai pa tālrungi ar kādu Latviešu Fonda darbinieku.

Vēlos kļūt Latviešu Fonda dalībnieks. Pievienoju
(vismaz \$10).

Vēlos nākt talkā Latviešu Fonda izplatīšanā.

Vārds

Adrese

Tālrunis

Latvietis vienmēr pratis atrisināt savas problēmas

Biruta Rubesa (9.12.1931 - 17.10.2002)

Sākuma gados Birutas Rubesas izdoma un talants parādījās gan tekstā, gan zīmējumos, kas ceļoja kā reklāma un aicinājums LF atbalstīt. Viņai pašai toreiz bija trīs, gandrīz pieauguši bērni un viņa ticēja, ka latviešu sabiedrībai vajadzētu atbalstīt kultūru un izglītību. Toreiz viņas vārds neparādījās, bet teksts "Latvietis vienmēr pratis atrisināt savas problēmas" un zīmējumi ir Birutas.

Anita Liepiņa